

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/aktualnosci/176193,Narodowy-Dzien-Zwycieskiego-Powstania-Wielkopolskiego-Gorzow-Wielkopolski-Szczec.html>
18.04.2024, 08:59

Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego - Gorzów Wielkopolski, Szczecin, 27 grudnia 2022 r.

**Główne obchody Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania
Wielkopolskiego odbyły się w Gorzowie Wielkopolskim.**

Uroczystości odbyły się przy pomniku **Powstania Wielkopolskiego** na **Cmentarzu Komunalnym** przy ul. Żwirowej oraz na **Cmentarzu Świętokrzyskim**, gdzie znajduje się kwatera Powstańców Wielkopolskich i jednocześnie pierwszych mieszkańców Gorzowa.

W obchodach uczestniczył **Wojewoda Lubuski Władysław Dajczak**, *parlamentarzyści*, **przedstawiciele władz miasta, wojska** oraz **organizacji społecznych**.

W uroczystości przy Kwaterze Powstańców Wielkopolskich na Cmentarzu Świętokrzyskim, brał udział **Szczep Harcerski "Czarna Trzynastrka" im. hm. Józefa Grzesiaka**, który od kilku lat opiekuje się Kwaterą poprzez porządkowanie jej, zapalanie zniczy oraz wystawienie warty. Dzięki Harcerzom w tym roku dodatkowo każdy z powstańczych nagrobków udekorowany został biało-czerwoną szarfą.

Szczeciński oddział IPN reprezentowany był przez **Jarosława Palickiego**, pracownika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej w **Delegaturze w Gorzowie Wielkopolskim**.

Obchody Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego odbędą się także w Witnicy i Skwierzynie.

W grudniu 1918 r. Poznań był beczką prochu i wystarczyła iskra, by wybuchło powstanie. Iskrawą stał się prowokacyjny przemarsz pruskich grenadierów i niemieckich mieszkańców miasta, którzy zrywali polskie oraz alianckie flagi. Jednak w Poznaniu był już Ignacy Jan Paderewski, jego płomienną przemowę przesiąkniętą patriotyzmem, wysłuchało kilkadziesiąt tysięcy ludzi. 27 grudnia młodzi Polacy chwycili za broń, padły pierwsze strzały, pierwsi ranni i zabici.

W ciągu dwóch dni miasto zostało zajęte przez powstańców a 6 stycznia 1919 r. także położone pod Poznaniem lotnisko na Ławicy. Lokalne społeczności także formowały oddziały powstańcze, które do 8 stycznia wyzwoliły prawie całą Prowincję Poznańską.

Na początku lutego Niemcy rozpoczęli kontrofensywę na całej linii frontu. Wskutek zabiegów polskiej dyplomacji oraz wsparciu Francji, Niemcy zostały zmuszone do zawarcia rozejmu w Trewirze (16 lutego 1919 r.). Na mocy podpisanego 28 kwietnia 1919 r. w Wersalu traktatu pokojowego, prawie cała Prowincja Poznańska została przyznana Polsce, co było następstwem zwycięskiego zrywu Wielkopolan oraz aktywności polskich dyplomatów w Paryżu.